

Vabaõhukool jagab vahetunnis värsket õhku

KOOLILUGU

Kuigi koolivaheaeg on alanud, õpivad Tallinna Konstantin Pätsi Vabaõhukooli nagisevate põrandalaudadega klassitoas kolm poissi emakeelt. Nad teevad tasa arusaamatuks jäänud tükke.

Üks poistest tahab kohe pärast kooli hipodroomile ema abistama minna, sest talle meeldivad hobused. Teine noormees näeb end vaimusilmas vabana mootorratta seljas kihutamas, viimases pingis nihelev poiss ei ole veel suveplaan teinud.

Vabaõhukool on lisaks kaunile ümberrusele ja omapärastele klassiruumidele eriline veel selle poolest, et seal õpivad hingamisteede ja kopsuhaigustega ning erivajadustega lapsed. Eesti erinevaist paigust pärit õpilasi on kokku pisut enam kui sadakond.

Kooli direktori Valdek Berendseni sõnul vajab kõigi nende õpilaste tervislik seisund jälgimist. Näiteks peavad astmahaiged lapsed enne võimlemistundi ravimeid sisse hingama, et haigushoog neid ootamatult ei tabaks. Õpetaja peab suutma kõigil ringijooks-

vatel rüblikutel korraga silma peal hoida, et juba esimest häiremärki tabada ja kiiresti reageerida.

Valdek Berendseni sõnul üritatakse koolis õpilaste tervist tugevdada nii palju kui võimalik. "Haigusest olenemata ei ole ükski meie õpilane kehalise kasvatuse tunnist vabastatud," kinnitab direktor.

Enamik Vabaõhukooli lapsi vajab toetust ka õppimises. "Sageli on meie õpilaste mälu ja süvenemisvõime nõrgem kui nende tervetel eakaaslastel," selgitab õppealajuhataja Henno Karjatse. "Õpetajad on siin mõistvad ja saavad aru, et nii haigus kui ravimid avaldavad mõju ajutegevusele ja närvisüsteemile."

Haigusele vaatamata õpivad lapsed koolis üldhariduskooli põhikooli programmi alusel. Hinnaalandust neile ei tehta, sest nad peavad suutma oma haridusteed jätkata kodukohas tervete laste hulgas.

Vabaõhukooli lapsed elavad kindla

päevakava järgi, kuhu kuulub tunniajane puhkepaus lõunaajal, viis söögikorda ja kuni kümme tundi pikk õine uneaeg. Vaba aeg sisustatakse kindlasti liikumise ja õues tegutsemisega.

Lapsed saavad üldse väga palju värskes õhus viibida, sest koolitunnid toimuvad elumajast eemale ehitatud väikestes puumajakestes. Selleks, et tundi jõuda, peab laps üle hoovi minema, mis tähendab vähemalt mitutkümmend värsket õhu sõõmu – seda nii suvel kui talvel.

Esimestel nädalatel vaevab uusi õpilasi koduigatsus, kuid kooli kaunis ümborus ning heatahtlikud õpetajad ja kasvatajad aitavad kohanemisvalu leevendada. Pedagoogid teavad, et hea tuju tugevdab tervist. "On muidugi üksikuid õpilasi, kes ei kohanegi. Kui laps ikka ainult nutab, saadame ta koju tagasi," räägib õppealajuhataja Eda Laidmets. "Nukras meeleolus ei õnnestu ka ravi."

Kõigil lastel on võimalik nädalavahetuseks koju sõita. Ent on õpilasi, kes seda võimalust ei kasuta. Mõne jaoks on kodu liiga kaugel või sõit mõttetu, sest vanemad viibivad haiglas.

Tallinna Vabaõhukooli õppeklassid on männimetsa all laiali.

ERAKOGU

Kuid selle kooli õpilaste hulgas on läbi aegade olnud neidki, kes eelistavad pereprobleemide tõttu kooli kaitsvate seinte vahele jääda. Nemad ei tahaks lahkuda isegi mitte vahetajaks. Üks kolmandik õpilastest on pärit perekonnast, kus on kasvatajaks üks vanem või mõlemad vanemad, kes ei suuda ise eluga toime tulla.

Sei õppeaastal tuli kooli juurde kõige rohkem lapsi, kes olid lähedalt kokku puutunud tuberkuloosiga – nende arv kahekordistus õppeaasta jooksul. Õppealajuhataja Henno Karjatse on nõrindud, et Eestis lubatakse

lahtise tuberkuloosiga haigeid vabalt ringi käia. See seab ohtu laste tervise ja elu. "On peresid, kus ema ja isa põevad lahtist tuberkuloosi, lapsed elavad sealsamas...." räägib ta.

Uuel õppeaastal võetakse eelisjärjekorras kooli lapsi, kes kannatavad astma–allergia või kaasasündinud kopsuväärarengu all või on kokku puutunud tuberkuloosiga haigega ja vajavad ennetavat ravi. Kui jääb veel vabu kohti, saavad Vabaõhukoolis õpetusi ja ravi ka lapsed, kes põevad sageli hingamisteedehaigusi.

KRISTEL KIRSS